

Konst värd att meditera över

Det lokalt förankrade inslaget i sommarens utställning på Havremagasinet har en lite udda twist.

Förr i tiden var det rätt vanligt att barn kom att i rakt nedstigande led halka in i sina föräldrars spår när det gällde yrkesval. Man så att säga ärvde möjligheter, färdigheter och nätverk via sina familjerelationer. Många konstnärer har fått barn som i sin tur blivit konstnärer. Mer ovanligt är att barnen inspirerat sina föräldrar till att bli konstnärer. I Sonja Eriksson fall gäller det sistnämnda.

Båda hennes söner blev utövande konstnärer och när hon på ålderns höst gick i pension efter ett liv med lanthandel uppmuntrades hon av pojkarna att börja måla. Oskolad, men med stor berättarglädje, började hon i naivistisk stil att måla sina minnen. Det var i slutet av 1960-talet och tidsandan

”Mer ovanligt är att barnen inspirerat sina föräldrar till att bli konstnärer. I Sonja Eriksson fall gäller det sistnämnda.

Konst

3 x Eriksson

Sonja, Larserik och Jan Anders Eriksson
Havremagasinet, Boden

efterfrågade äkthet och utsagor ur folkdjupen. Sönerna inbjöd henne till att ställa ut tillsammans med dem på Södertälje konsthall vilket hon gjorde. Det blev en succéartad debut och så var hennes karriär igång. Den varande i ett par decennier och måleriet förde ut henne i världen.

I det bildmaterial som presenteras i utställningen kan man märka en skärpa och klarhet i motiven, en kvalitet som genom åren förändras och som efterhand tycks eftersättas och

vägas mot kvantitet. Jag kan tänka mig att framgångar och konstmarknadens bekräftelser drev fram förhöjd produktion alltmedan åren tog ut sin rätt. Viljan att berätta var starkare än att få ordning på perspektiv och valörfördrivningar. Det syns tydligt i en bild där folk ligger packade som sardiner i utdragssoffor och sängar på väggen hänger familjefotot som syn för sägen. Inga perspektiv är rätt återgivna men budskapet går ändå fram. Bilden heter "Förr var det många barn".

Tanken kan leda vidare som en syrlig underförstådd kommentar om hennes egen samtid att nu för tiden är det fler föräldrar än barn. Många år innan Sonja Eriksson slog igenom hade äldste sonen Larserik Eriksson mött konsten via tecknandet och Beckmans reklamskola. Han var väldigt mångsidig, utöver reklamman och fri tecknare var han även skribent med dikter, noveller och egenillustrerade barnböcker på sin repertoar. Som mångårig medarbetare i Dagens nyheter, tidningen Vi, Afton-

bladet, Kamratposten samt fackföreningspressen kom hans bilder och samtidskommenterande texter att nå många människor.

Hans träffsäkra samhällskommentarer, helt i klass med EWK:s, bars av en svart humor som gisslade makterna och raljerade om och med företeelser i tiden. 1992 utsågs han till Årets Folkrorelsetecknare av Konstfrämjandet. Man kan lyssna på en välskriven novell uppläst i utställningen samtidigt som man kan se på originalbilderna till de väldigt uppskattade barnböckerna "Hus är gott sa Oskar" och "Den vita älgen Knut". Han var en oerhört säker tecknare som i spontan men ändå kontrollerad form lät linjerna löpa tämligen fritt men tillvaratog med säker hand linjens möjligheter till uttryck.

Även Sonja yngste son Jan Anders, vanligtvis känd som Jatte, hade ägnat sig åt konst före modern. Det var han som i början kom att spanna hennes dukar och ge henne råd. Jatte är ju den i konstellationen "3 x Eriks-

son" som är mest känd av den norrbottniska samtida publiken för sina rödflammande himlar och avsigkomna utslängda figurer i ödsliga, storslaget oändliga skymningslandskap i marinformat. Horisontaliteten är ett genomgående drag i hans bildupbyggnad men med ett undantag i den här visningen nämligen bilden "De förvedade" där möter horisonten en påtaglig vertikalitet, en oväntad vägg av stammar som förkortar bilddjupet. Bilderna "Gruva" och "Två ger sig av" återgår till ordningen de har en monumentalitet och en färghållning som berör. Jan-Anders Eriksson sätter människan och hennes obehag tydlighet på rätt plats i den mållösa oändligheten.

"3 x Eriksson" är en utställning som inom samma familj och genom tre olika konstnärliga temperament skildrar olika aspekter av mänsklig tillvaro under tre olika tidsåldrar, bondesamhällets lilla värld, folkhemsbygget och människan sedd ur evighetens synvinkel. Något väl värt att meditera över.

Bertil Sundstedt